Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Cijferoverzicht 2021
Programma *Onbeperkt meedoen!*

Indicatoren voor de actielijnen en overkoepelende doelen van het programma

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Inleiding

Aanleiding

In dit document presenteert het RIVM de cijfers voor de set indicatoren waarmee het programma *Onbeperkt meedoen!* gemonitord kan worden. Het ministerie van VWS gebruikt deze indicatorenset voor de jaarlijkse voortgangsrapportage van het programma. In 2019 verscheen het eerste cijferoverzicht en in 2020 het tweede. In het cijferoverzicht van 2021 zijn voor zover beschikbaar nieuwe cijfers toegevoegd.

Op 14 juni 2018 is het programma *Onbeperkt meedoen!* van start gegaan, gebaseerd op het VN-verdrag inzake de rechten van mensen met een handicap. De ambitie van het programma is dat mensen met een beperking meer naar eigen wens en vermogen kunnen deelnemen aan de samenleving, net als ieder ander. Het hoofddoel is dat mensen met een beperking merkbaar minder drempels gaan tegenkomen die het meedoen in de weg staan. Het programma bestaat uit zeven actielijnen. Voor iedere actielijn zijn maatregelen uitgewerkt om concrete doelen te bereiken en merkbare verbeteringen te realiseren voor mensen met een beperking.

Indicatorenset

Om de voortgang van het programma *Onbeperkt meedoen!* te monitoren heeft het RIVM in opdracht van de directie Maatschappelijke Ondersteuning van het ministerie van VWS in mei 2019 een voorstel voor een indicatorenset opgeleverd. In het proces daar naar toe zijn gesprekken gevoerd met de betrokken departementen. Op basis van de voorgestelde indicatorenset van het RIVM hebben de departementen voor de afzonderlijke actielijnen uit het programma een selectie gemaakt van indicatoren. Sommige departementen hebben aanvullend nog indicatoren toegevoegd.

De indicatoren in deze set sluiten qua inhoud aan op de thema's uit de actielijnen, maar zijn niet rechtstreeks gekoppeld aan de maatregelen. Daarnaast zijn er diverse maatregelen in de actielijnen waar in deze set geen indicator aan is verbonden. Dat heeft onder meer te maken met het feit dat niet bij alle maatregelen een meetbare indicator is te formuleren of betrouwbare registraties of peilingen beschikbaar zijn. Voor het cijferoverzicht van 2021 zijn drie indicatoren verwijderd. Twee zijn verwijderd omdat er alleen relatief oude cijfers beschikbaar zijn en nieuwe cijfers niet zijn voorzien.[1] Een is verwijderd omdat die betrekking had op een beginnende activiteit en men inmiddels verder is (en bovendien de gegevens niet meer verzameld worden).[2]

Naast de indicatoren voor de actielijnen worden ook indicatoren gepresenteerd over de voortgang van activiteiten rondom de implementatie van het VN-verdrag bij gemeenten en bedrijfssectoren. Respectievelijk de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG) en VNO-NCW en MKB-Nederland hebben deze indicatoren in een eerder stadium geselecteerd. Het RIVM is daar niet bij betrokken geweest.

Tot slot bevat het overzicht indicatoren waarmee de overkoepelende doelen van het programma gemonitord kunnen worden. Dit onderdeel is aangeleverd door het Nivel. Voor de verantwoording van de totstandkoming van deze indicatoren verwijzen we naar het rapport Monitoring Onbeperkt meedoen! van het Nivel.

[1] 'Tevredenheid onder ouders met een kind in het primair of voortgezet onderwijs met een indicatie voor speciale onderwijsvormen of met extra ondersteuning (drie subindicatoren) en 'tevredenheid onder mbo-studenten met een indicatie voor speciale onderwijsvormen of met extra ondersteuning' (ook drie subindicatoren).
[2] Aantal gemeenten dat een manifest Iedereen doet mee! heeft getekend.

Inleiding
Samenvatting cijferoverzicht
Actielijnen
1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie
Gemeenten
Bedrijfsleven
Overkoepelende doelen

Doel indicatorenset

Met een indicatorenset wordt betekenisvolle informatie in beeld gebracht over de kwaliteit van beleid en geleverde zorg, dienstverlening en ondersteuning in een publiek domein. Indicatoren zijn eenheden (uitgedrukt in een getal, percentage of ratio) die hier aanwijzingen over geven. De uitkomsten van een indicatorenset stellen beleidsmakers of organisaties in staat ontwikkelingen te volgen en sturing te geven aan verbeterprocessen. Met indicatoren kan gemeten worden:

- of wordt voldaan aan de voorwaarden om de gewenste taken te kunnen uitvoeren (goede organisatie, voldoende menskracht en middelen);
- of die taken daadwerkelijk worden uitgevoerd;
- of de uitvoering op een goede wijze gebeurt;
- of deze voldoende effect hebben.

Gegevensbronnen

De cijfers zijn afkomstig uit verschillende bronnen. Het RIVM heeft de meeste opgevraagd bij de bronhouders. Sommige cijfers komen uit rapporten die op internet staan.

Duiding van de cijfers

Om inzicht te krijgen in ontwikkelingen in de tijd, worden ook cijfers van eerdere jaren gepresenteerd. Voor zo ver beschikbaar gaat het eerste cijfer over 2015 of 2016, vlak voordat het programma *Onbeperkt meedoen!* van start ging. Er zijn echter geen analyses uitgevoerd om vast te stellen of veranderingen over de tijd statistisch significant zijn.

COVID-19 pandemie

De meeste cijfers die nieuw zijn toegevoegd zijn afkomstig uit 2020, het jaar waarin de COVID-19 pandemie uitbrak. Het is mogelijk dat de cijfers voor sommige indicatoren beïnvloed zijn door deze uitbraak of door de maatregelen tegen de verspreiding van het virus. Wat precies het effect was voor mensen met een beperking, is vaak (nog) niet helemaal duidelijk. Indien de bronhouder daar melding van maakt, is dat overgenomen als toelichting in het cijferoverzicht.

Presentatiewijze

Om in één oogopslag een compleet beeld van alle indicatoren te krijgen, begint dit document met een 'Samenvatting cijferoverzicht' waarin een selectie van de cijfers bij de indicatoren kernachtig staat weergegeven. Op de daaropvolgende pagina's worden de indicatoren per actielijn gepresenteerd. Het document is aanklikbaar om eenvoudig van de ene naar de andere actielijn te kunnen gaan. Per indicator wordt het meest actuele cijfer gepresenteerd. Als het cijfer nieuw is ten opzichte van het overzicht in 2020, wordt dit aangegeven met een icoontje (). Omdat met bestaande en beschikbare data gewerkt wordt uit verschillende bronnen, verschillen de meetmomenten per indicator. Bij de indicatoren is aangegeven wanneer het verwachte volgende peilmoment is.

Referentiewaarden

Waar mogelijk en relevant worden ook één of meerdere referentiewaarden gepresenteerd. Referentiewaarden zijn cijfers waartegen de indicatoren afgezet kunnen worden, zodat de indicatoren meer betekenis krijgen. Naast de cijfers van eerdere jaren worden in dit document streefcijfers gebruikt als referentiewaarde. Een streefcijfer is een norm of doel waar naar toe wordt gewerkt. Ook worden cijfers over mensen zonder een beperking gebruikt als referentiewaarde. In de figuren wordt dit weergegeven met een balkje of een lijn.

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Samenvatting cijferoverzicht (1)

Actielijn

Vervoer	Percentage treinreizigers dat van of naar een toegankelijk station reist	**76%**	Percentage bushaltes dat toegankelijk is voor mensen met een motorische beperking	**36%**	Percentage bushaltes dat toegankelijk is voor mensen met een visuele beperking	**19%**
Werk	Percentage personen met een arbeidsbelemmering (15-64 jaar), dat betaald werk heeft	**42,6%**	Percentage personen met een arbeidsbelemmering (15-64 jaar) met arbeidsvermogen, dat betaald werk heeft	**71,3%**	Percentage personen met een arbeidsbelemmering (15-64 jaar) behorend tot de beroepsbevolking (werkzaam of werkloos), dat werkloos is	**7,2%**
	Aantal mensen werkend binnen de banenafspraak, op een interne plaatsing Wsw of een beschutte werkplek onder de Participatiewet	**165.418**	Aantal banen voor mensen uit de doelgroep banenafspraak	**141.276**		
Onderwijs	Percentage studenten (mbo) dat de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor de beperking die de student heeft, (heel) goed vindt	**32%**	Percentage studenten (hbo en wo) met een functiebeperking, ziekte of aandoening dat (zeer) tevreden is over de voorzieningen die de onderwijsinstelling aanbiedt om het studeren te vergemakkelijken	**54%**		
Bouwen, wonen en openbare ruimte						
Bouwen en wonen	Percentage huishoudens met iemand die moeite heeft met traplopen, waarbij de woonkamer vanaf de straat zonder trappenlopen is te bereiken	**77,4%**	Percentage huishoudens met iemand die moeite heeft met traplopen, waarbij vanuit de woonkamer andere kamers zonder traplopen zijn te bereiken	**61,4%**	Percentage huishoudens met iemand met een beperking waarvan de referentiepersoon aangaf (zeer) tevreden te zijn met de woning	**81,1%**
Openbare ruimte	Percentage mensen met een lichamelijke beperking dat aangeeft dat winkels vrijwel altijd toegankelijk zijn	**89%**	Percentage mensen met een lichamelijke beperking dat aangeeft dat openbare gebouwen vrijwel altijd toegankelijk zijn	**81%**	Percentage mensen met een lichamelijke beperking dat aangeeft dat parken en groenvoorzieningen vrijwel altijd toegankelijk zijn	**87%**

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Samenvatting cijferoverzicht (2)

Participatie en toegankelijkheid	Sporten	Percentage mensen van 12 jaar en ouder met een lichamelijke beperking dat wekelijks sport	**22%**	Percentage mensen van 12 jaar en ouder met een lichamelijke beperking dat tevreden is met het sport- en beweegaanbod in hun omgeving	**80%**	Percentage mensen met een verstandelijke beperking dat aangeeft dat verenigings- en sportgebouwen vrijwel altijd toegankelijk zijn	**76%**
	Stemmen	Percentage stemlokalen in gemeenten die volgens gemeenten zelf volledig toegankelijk zijn voor mensen met een lichamelijke beperking	**97%**	Percentage stemlokalen dat volgens een onafhankelijke toets volledig toegankelijk is voor mensen met een lichamelijke beperking, van de stemlokalen waarvan gemeenten hebben aangegeven dat ze toegankelijk zijn	**16%**		
	Digitale toegankelijk-heid	Percentage websites van overheidsinstanties dat volledig voldoet aan de toegankelijkheids-eisen	**7%**				
	Begrijpelijke informatie	Aantal deelnemende overheidsorganisaties aan de Direct Duidelijk Deal	**54**				
Zorg en ondersteuning		Percentage Wmo-gebruikers dat wist dat ze gebruik konden maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner	**34%**	Percentage Wmo-gebruikers dat wist waar ze moesten zijn voor hun hulpvraag	**78%**	Percentage Wmo-gebruikers dat aangeeft ondersteuning te krijgen die past bij hun hulpvraag	**85%**
Rijk als organisatie		Aantal banen bij het Rijk (ministeries) voor mensen uit de doelgroep banenafspraak	**2.500**	Percentage aanbestedingen waarbij social return is uitgevraagd via een contractbepaling, van de aanbestedingen waarbij het social return-kader van toepassing is	**48,5%**	Aantal rijksambtenaren dat zich via de website ingeschreven heeft bij de 'Beweging onbeperkte denkers'	**2.189**
Gemeenten		Percentage gemeenten dat bezig is met het ontwikkelen van een lokaal inclusieplan, dat al heeft of dat al uitvoert	**51%**				
Bedrijfsleven		Aantal brancheorganisaties dat een actieplan toegankelijkheid gereed heeft	**27**				
Overkoepelende doelen		Percentage mensen met een lichamelijke beperking dat de mogelijkheid heeft om te leven zoals ze willen	**70%**	Percentage mensen met een psychische aandoening dat de mogelijkheid heeft om te leven zoals ze willen	**47%**	Percentage mensen met een psychische aandoening dat het gevoel heeft mee te tellen in de maatschappij	**57%**

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

1. Vervoer

Binnen de actielijn Vervoer is het doel dat reizigers met een beperking steeds meer zelfstandig gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer. Acties in deze actielijn zijn onder andere meer haltes en stations toegankelijk maken voor mensen met een beperking.

Percentage treinreizigers dat van of naar een toegankelijk station reist

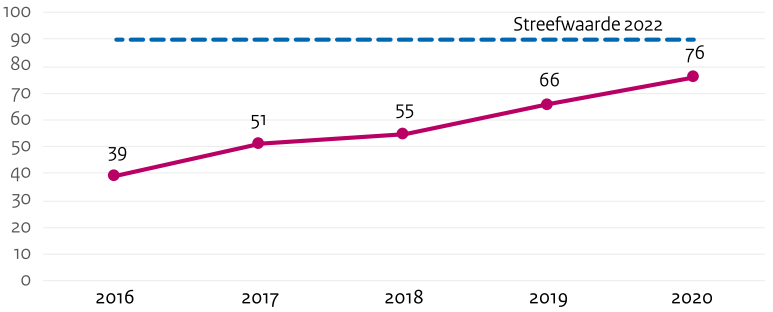

Bron: ProRail, NS, regionale OV-autoriteiten en vervoerders, Actualisatierapport Toegankelijkheid Spoor 2021, 2021. Vervolgmeting: 2021 (beschikbaar in 2022).

Toelichting bij de grafiek

- Een station is toegankelijk als het voldoet aan een aantal technische eisen:
  - de perrons op het station moeten op de toegankelijke instaphoogte zijn gebracht;
  - de perrons op het station moeten drempelvrij bereikbaar zijn;
  - het station moet voorzien zijn van een obstakelvrije en voelbare route (via geleidelijnen) naar alle perrons.
- Het cijfer over 2016 gaat over de stand van zaken aan het begin van het jaar, de cijfers vanaf 2017 zijn van het einde van het jaar.
- Voor het Programma Toegankelijkheid geldt de tussentijdse doelstelling dat in 2022 dagelijks minimaal 90% van de reizigers van en/of naar een toegankelijk station reist.

Percentage bushaltes dat toegankelijk is voor mensen met een beperking (2015-2020)

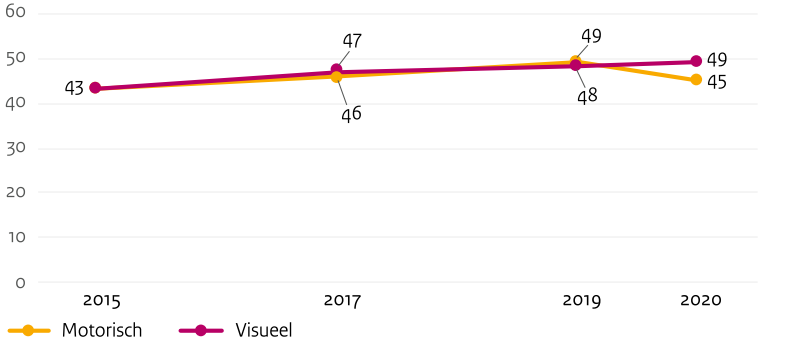

Bron: DOVA/OV-data, Centraal Halte Bestand (CHB). Vervolgmeting: doorlopend (tussentijds opvragen mogelijk).

Percentage bushaltes dat toegankelijk is voor mensen met een beperking

	2021
Motorisch	36
Visueel	19

Bron: DOVA/OV-data, Centraal Halte Bestand (CHB). Vervolgmeting: doorlopend (tussentijds opvragen mogelijk).

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Toelichting bij de grafiek en tabel op de vorige pagina

- De toegankelijkheid van bushaltes werd tot en met 2019 getoetst aan de hand van drie criteria die volgen uit de afspraken over de middelen (€ 87 miljoen) voor de aanpak van bushaltes tussen het (toenmalige) ministerie van Verkeer en Waterstaat en de ov-autoriteiten in 2006:
  - A. Hoogte perron-rand: minimaal 18 cm;
  - B. Breedte perron: uitstap-deur >1,49 meter;
  - C. Geleidelijn aanwezig.
- Haltes die voor mensen met een motorische beperking toegankelijk zijn, voldoen aan (A) en (B). Voor visuele toegankelijkheid wordt voldaan aan (C).
- In 2020 zijn nieuwe verwerkingsregels vastgesteld om de toegankelijkheid van bushaltes te berekenen. Deze verwerkingsregels worden stap voor stap verwerkt in het Centraal Halte Bestand (CHB). Omdat deze strenger zijn, zijn minder haltes als toegankelijk aangeduid dan voorgaande jaren. Daarom zijn de cijfers over 2019 en 2020 niet volledig met elkaar te vergelijken en de cijfers over 2020 en 2021 nog minder goed. Om die reden staan de cijfers over 2021 in een aparte tabel. De toegankelijkheid van bushaltes wordt beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:
  - A. Hoogte perron-rand: minimaal 18 cm;
  - B. Breedte perron: uitstap-deur >1,49 meter;
  - C. Breedte smalste doorgang op perron >0,89 meter;
  - D. Perron sluit aan op omgeving;
  - E. Hoogteverschil perron en omgeving < 0,20 meter of het hoogteverschil is opgelost door een hellingbaan of lift;
  - F. Geleidelijn aanwezig;
  - G. Geleidelijn over de volledige lengte perron;
  - H. Instapmarkering aanwezig;
  - I. Geleidelijn sluit aan op de omgeving.
- Haltes die voor mensen met een motorische beperking toegankelijk zijn, voldoen aan (A), (B), (C), (D) en (E). Voor visuele toegankelijkheid wordt voldaan aan (E), (F), (G), (H) en (I).
- De criteria zijn alleen van toepassing op reguliere bushaltes die in gebruik zijn, exclusief haltes van buitenlandse buslijnen, bushaltes in het buitenland op Nederlandse buslijnen, vraagafhankelijk vervoer-haltes en buurtbushaltes. Dit geldt voor alle hier gepresenteerde jaren, behalve voor 2021 waarbij de buurtbushaltes wel zijn meegenomen.
- Bij 5% van de haltes is niet (volledig) bekend of ze voldoen aan de eisen. Bij de berekening van de hier gepresenteerde percentages is ervan uitgegaan dat deze haltes niet voldoen, waardoor de percentages in de praktijk hoger kunnen liggen.

Percentage tramhaltes dat toegankelijk is voor mensen met een beperking

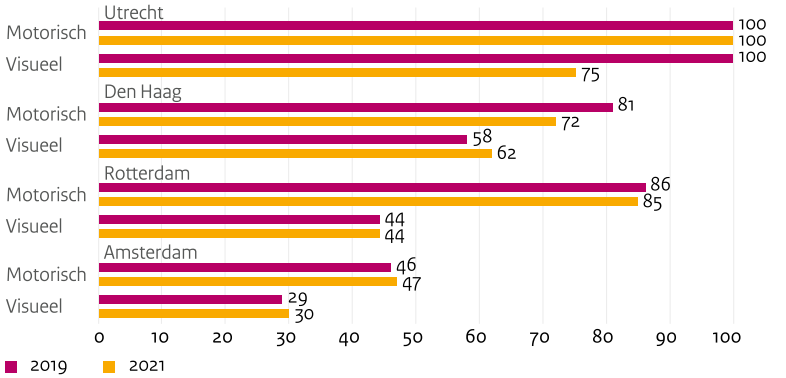

Bron: DOVA/OV-data, Centraal Halte Bestand (CHB). Vervolgmeting: doorlopend (tussentijds opvragen mogelijk).

Toelichting bij de grafiek

- De cijfers voor de toegankelijkheid van tramhaltes zijn zonder verdere bewerkingen gebaseerd op gegevens die haltedatabeheerders (wegbeheerders en OV-autoriteiten) handmatig hebben ingevuld bij de onderdelen ‘is motorisch toegankelijk’ en ‘is visueel toegankelijk’. Hierdoor moeten de cijfers met enige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden.
- Om in de toekomst meer eenduidigheid in de informatie te garanderen, worden op dit moment zogenoemde verwerkingsregels ontwikkeld, die voor alle tramsteden op dezelfde manier toepasbaar zijn.
- Cijfers over 2020 zijn hier niet opgenomen, omdat toen een andere methode is toegepast om de toegankelijkheid van tramhaltes vast te stellen.

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

2. Werk

Binnen de actielijn Werk is het doel om mensen met een arbeidsbeperking meer kansen te geven op een reguliere baan, en zo bij te dragen aan een inclusieve arbeidsmarkt. Het kabinet bouwt hiermee voort op de lopende inzet voor een inclusieve arbeidsmarkt. Acties in deze actielijn zijn onder meer het stimuleren van de werkgelegenheid, verbeterde werknemers- en werkgeversdienstverlening en een verbeterde verstrekking van werkvoorzieningen.

Percentage personen met een arbeidsbelemmering (15-64 jaar*), dat betaald werk heeft

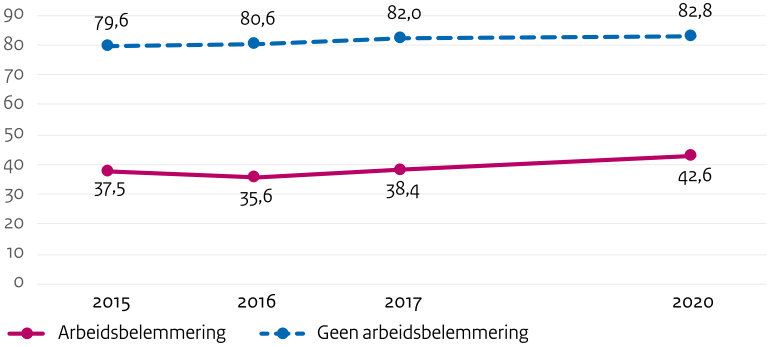

** voor 2020 gaat het om 15 jaar tot 66 jaar en 4 maanden.*

Bronnen: CBS, Arbeidsparticipatie en de afstand tot de arbeidsmarkt in Nederland, 2015, 2016, 2017, 2020; gebaseerd op de Enquête beroepsbevolking (EBB), Sociaal Statistische Bestanden (SSB) en Basisregistratie Personen (BRP). Vervolgmeting: 2021 (beschikbaar in 2022).

Percentage personen met een arbeidsbelemmering (15-64 jaar*) met arbeidsvermogen, dat betaald werk heeft

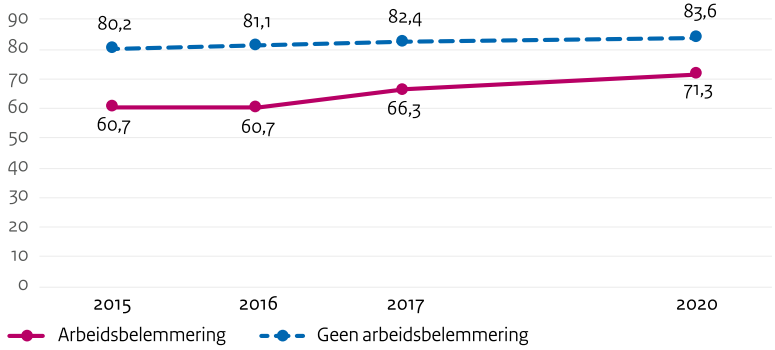

** voor 2020 gaat het om 15 jaar tot 66 jaar en 4 maanden.*

Bronnen: CBS, Arbeidsparticipatie en de afstand tot de arbeidsmarkt in Nederland, 2015, 2016, 2017, 2020; gebaseerd op de Enquête beroepsbevolking (EBB), Sociaal Statistische Bestanden (SSB) en Basisregistratie Personen (BRP). Vervolgmeting: 2021 (beschikbaar in 2022).

Inleiding
Samenvatting cijferoverzicht
Actielijnen
1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie
Gemeenten
Bedrijfsleven
Overkoepelende doelen

Percentage personen met een arbeidsbelemmering (15-64 jaar*) met arbeidsvermogen, dat geen betaald werk heeft

	Arbeids-beperking 2015	Geen arbeids-beperking 2015	Arbeids-beperking 2016	Geen arbeids-beperking 2016	Arbeids-beperking 2017	Geen arbeids-beperking 2017	Arbeids-beperking 2020	Geen arbeids-beperking 2020
Geen betaald werk (totaal)**	39,3	19,8	39,3	18,9	33,7	17,6	28,7	16,4
- werkloos	9,3	5,5	9,6	4,7	7,2	3,8	5,5	3,1
- wil werken maar niet gezocht / niet beschikbaar	20,9	4,8	19,8	4,6	17,1	4,4	16,3	3,7
- wil of kan niet werken	9,0	9,5	9,9	9,6	9,3	9,4	6,9	9,6

** voor 2020 gaat het om 15 jaar tot 66 jaar en 4 maanden.*
*** mensen die geen betaald werk hebben zijn in deze tabel onderverdeeld in: 1) mensen die werkloos zijn en hebben gezocht naar werk en daarvoor beschikbaar zijn; 2) mensen die willen werken maar niet gezocht hebben en/of beschikbaar zijn; 3) mensen die niet willen of kunnen werken vanwege een andere reden dan ziekte of arbeidsongeschiktheid.*

Bronnen: CBS, Arbeidsparticipatie en de afstand tot de arbeidsmarkt in Nederland, 2015, 2016, 2017, 2020; gebaseerd op de Enquête beroepsbevolking (EBB), Sociaal Statistische Bestanden (SSB) en Basisregistratie Personen (BRP). Vervolgmeting: 2021 (beschikbaar in 2022).

Percentage personen met een arbeidsbelemmering (15-64 jaar*) behorend tot de beroepsbevolking (werkzaam of werkloos), dat werkloos is

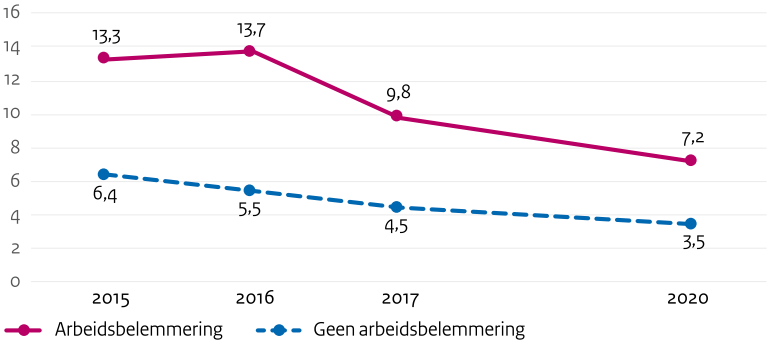

** voor 2020 gaat het om 15 jaar tot 66 jaar en 4 maanden.*

Bronnen: CBS, Arbeidsparticipatie en de afstand tot de arbeidsmarkt in Nederland, 2015, 2016, 2017, 2020; gebaseerd op de Enquête beroepsbevolking (EBB), Sociaal Statistische Bestanden (SSB) en Basisregistratie Personen (BRP). Vervolgmeting: 2021 (beschikbaar in 2022).

Aantal mensen werkend binnen de banenafspraak, op een interne plaatsing Wet sociale werkvoorziening of een beschutte werkplek onder de Participatiewet

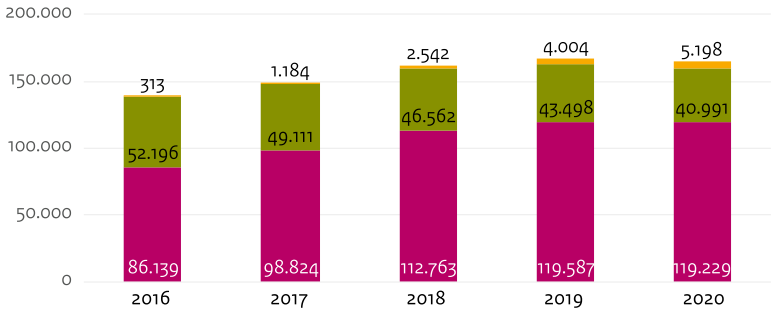

Bronnen: UWV Gegevensdiensten, Factsheet banenafspraak vierde kwartaal 2020 en Rapportage beschut werk vierde kwartaal 2020; Panteia, Wsw-statistiek 2020 Jaarrapport. De totale aantallen in 2016 t/m 2020 (cumulatief) zijn respectievelijk 138.648, 149.119, 161.867, 167.089 en 165.418. Vervolgmeting: 2021 (beschikbaar in april 2022).

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Aantal banen voor mensen uit de doelgroep banenafspraak

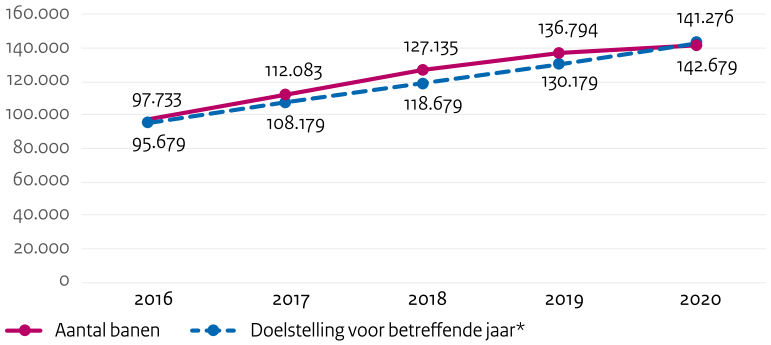

** doelstelling voor 2026: 200.179 banen*

Bronnen: Brief van de staatssecretaris van SZW. Uitvoering en evaluatie Participatiewet dossiernummer 34352, ondernummer 60. Den Haag, 30 juni 2017. Bijlage Resultaten twee-meting banenafspraak eind 2016. Brief van de staatssecretaris van SZW. Uitvoering en evaluatie Participatiewet dossiernummer 34352, ondernummer 113. Den Haag, 2 juli 2018. Bijlage 1: resultaten banenafspraak eind 2017 (drie-meting). Brief van de staatssecretaris van SZW. Uitvoering en evaluatie Participatiewet, dossiernummer 34352, ondernummer 166. Den Haag, 4 juli 2019. Brief van de staatssecretaris van SZW. Kamerbrief uitvoering en evaluatie Participatiewet, dossiernummer 34352, ondernummer 196. Den Haag, 2 juli 2020. Brief van de minister van SZW. Kamerbrief Resultaten banenafspraak 2020, dossiernummer 34352, ondernummer 219. Den Haag, 8 juli 2021. Bijlage: Resultaten banenafspraak eind 2020.

Vervolgmeting: 2021 (beschikbaar in april 2022).

Toelichting bij de tabel en grafieken op deze en de vorige pagina's

- Beroepsbevolking: mensen die werken (inclusief in deeltijd) en mensen die werkloos zijn (beschikbaar voor de arbeidsmarkt en werk gezocht).
- Persoon met een arbeidsbelemmering: persoon die in de Enquête Beroepsbevolking (EBB) aangeeft door ziekte of een langdurige aandoening te worden belemmerd bij het uitvoeren of verkrijgen van werk.
- Mensen met arbeidsvermogen: mensen die fysiek en mentaal in staat zijn om werkzaamheden te verrichten, al dan niet met begeleiding en/of ondersteuning.
- Wsw: Wet sociale werkvoorziening. Sinds 1 januari 2015 kunnen er geen mensen meer instromen in de Wsw, maar voor mensen die toen al een Wsw-dienstverband hadden, blijven de rechten en plichten die in de cao voor de Wsw zijn vastgelegd behouden.
- Beschut werk: werk onder aangepaste omstandigheden voor mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking, met meer begeleiding en aanpassing van de arbeidsomstandigheden.
- Banenafspraak: in het sociaal akkoord van 2013 hebben kabinet en de sociale partners afgesproken dat er extra banen komen voor mensen met een arbeidsbeperking. De Wet banenafspraak en quotum arbeidsbeperkten regelt een aantal belangrijke zaken die nodig zijn om de mensen uit de doelgroep op de banen te plaatsen en om te monitoren of de werkgevers de banen in een jaar hebben gerealiseerd.
- Streefcijfer banenafspraak: de doelstelling is dat er eind 2025 125.000 extra banen zijn voor mensen uit de doelgroep banenafspraak t.o.v. de 0-meting van de banenafspraak in 2012. Toen waren er 75.179 banen, waaruit volgt dat het streefcijfer voor 2026 200.179 banen is.
- Als één baan wordt geteld een baan van 25,5 verloonde uren per week. Banen groter of kleiner dan 25,5 uur per week tellen naar rato mee. Door uit te gaan van verloonde uren in plaats van personen, wordt gerealiseerd dat het gaat om substantiële banen en niet om banen van slechts een paar uur.
- De COVID-19 pandemie en maatregelen om verdere verspreiding te voorkomen, hebben over het algemeen een negatief effect gehad op het vinden van een baan, het behoud van een baan en de omvang van een baan. In welke mate dit zijn weerslag had op de cijfers uit 2020 is nog niet helemaal duidelijk. In sommige sectoren werden de mogelijkheden voor mensen met een beperking om te werken minder, terwijl in andere sectoren juist kansen zijn ontstaan (Brief van de minister van SZW. Kamerbrief Resultaten banenafspraak 2020, dossiernummer 34352, ondernummer 219. Den Haag, 8 juli 2021. Bijlage: Resultaten banenafspraak eind 2020).

Inleiding
Samenvatting cijferoverzicht
Actielijnen
1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie
Gemeenten
Bedrijfsleven
Overkoepelende doelen

3. Onderwijs

Binnen de actielijn Onderwijs is het doel dat alle kinderen toegang hebben tot het onderwijs en een aanbod krijgen dat bij hen past. Doel is ook dat ondersteuning en begeleiding beter vindbaar zijn voor leerlingen en studenten. Acties in deze actielijn zijn onder meer het in kaart brengen en verminderen van drempels voor leerlingen en studenten, het maken van een verkenning van inclusiever onderwijs en het verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs en zorg.

Percentage studenten (mbo) met een functiebeperking, ziekte of aandoening dat de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor de beperking die de student heeft, (heel) goed vindt

	2020
(heel) goed	32

Bron: ResearchNed: Job-monitor (https://www.jobmbo.nl/wp-content/uploads/2020/06/JOB-monitor-rapport-2020-embargo-tot-4-juni-web.pdf). Vervolgmeting: 2022 (beschikbaar in 2022).

Toelichting bij de tabel

- Aan mbo-studenten is een lijst met functiebeperkingen en ziekten/aandoeningen voorgelegd. Aan degenen die een of meerdere van deze functiebeperkingen en/of ziekten/aandoeningen hadden, is gevraagd wat zij vinden van de hulpmiddelen en aanpassingen die hun school hiervoor biedt.
- Antwoordcategorieën 'goed' en 'heel goed' zijn voor de indicator samengenomen.
- 31% van de mbo-studenten vindt de hulpmiddelen en aanpassingen op school voor de beperking die de student heeft (heel) slecht en 37% oordeelt neutraal.

Percentage studenten (hbo en wo) met een functiebeperking, ziekte of aandoening dat (zeer) tevreden is over de voorzieningen die de onderwijsinstelling aanbiedt om het studeren te vergemakkelijken

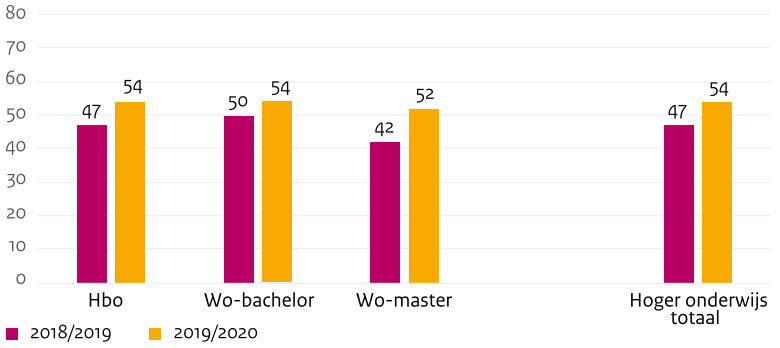

Bron: OCW Studentenmonitor, bewerking ResearchNed.

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. **Onderwijs**
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Toelichting bij de grafiek op de vorige pagina

- Aan studenten van het hoger beroepsonderwijs (hbo) en wetenschappelijk onderwijs (wo) is een lijst met functiebeperkingen en ziekten/aandoeningen voorgelegd. Aan degenen die een functiebeperking(en) en/of ziekte(n)/aandoening(en) hadden, is gevraagd in hoeverre zij tevreden zijn over de voorzieningen die hun instelling aanbiedt om het studeren in hun situatie te vergemakkelijken. De indicator gaat over studenten die voltijd of duaal studeren.
- Antwoordcategorieën ‘tevreden’ en ‘zeer tevreden’ zijn voor de indicator samengenomen.
- In de figuur is de indicatoromschrijving in verkorte vorm weergegeven. De volledige indicatornaam is: percentage studenten (hbo en wo) met (een) functiebeperking(en) en/of ziekte(n)/aandoening(en) dat (zeer) tevreden is over de voorzieningen die de onderwijsinstelling aanbiedt om het studeren met de betreffende functiebeperking(en) en/of ziekte(n)/aandoening(en) te vergemakkelijken.

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. **Bouwen, wonen en openbare ruimte**
   - **Bouwen en wonen**
   - Openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

4. Bouwen, wonen en openbare ruimte

Binnen de actielijn Bouwen, wonen en openbare ruimte is het doel om de toegankelijkheid van gebouwen en de openbare ruimte te verbeteren en te zorgen voor de beschikbaarheid van voldoende geschikte woningen en woonvormen voor mensen met een beperking. Acties in deze actielijn zijn onder meer het ontwikkelen van eenduidige richtlijnen voor toegankelijk (ver)bouwen, het stimuleren van voldoende geschikte en beschikbare woningen, onderzoek naar extra toegankelijkheidseisen in het Bouwbesluit voor nieuwbouwappartementen en het inventariseren van knelpunten in de openbare ruimte.

Bouwen en wonen

Twee indicatoren over de toegankelijkheid van woningen: Percentage huishoudens met iemand die moeite heeft met traplopen, waarbij...

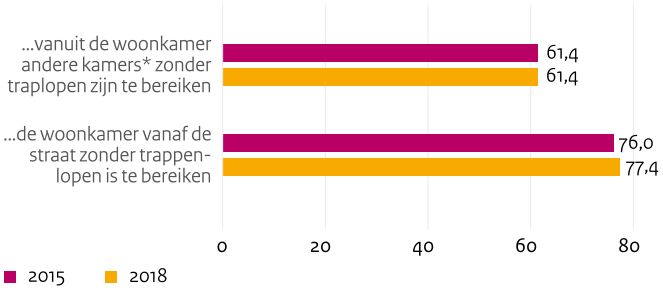

** keuken, toilet, badkamer en ten minste 1 slaapkamer*

Bron: BZK/CBS, WoonOnderzoek Nederland (WoON). Vervolgmeting: naar verwachting 2021 (beschikbaar in 2022).

Percentage huishoudens met iemand met een beperking, dat in de woning een speciale en ook noodzakelijke voorziening heeft

	2015	2018
Speciale en noodzakelijke voorziening aanwezig	13,7	13,3

Bron: BZK/CBS, WoonOnderzoek Nederland (WoON). Vervolgmeting: naar verwachting 2021 (beschikbaar in 2022).

Verdieping

Type voorziening (als percentage van de huishoudens met een speciale en ook noodzakelijke voorziening in de woning)

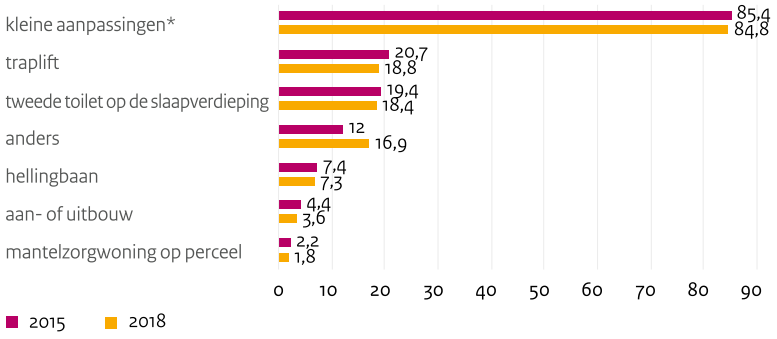

** zoals beugels, aangepaste drempels*

Bron: BZK/CBS, WoonOnderzoek Nederland (WoON). Vervolgmeting: naar verwachting 2021 (beschikbaar in 2022).

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. **Bouwen, wonen en openbare ruimte**
   - **Bouwen en wonen**
   - Openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Percentage huishoudens met iemand met een beperking, waarvan de referentiepersoon aangaf (zeer) tevreden te zijn met de woning

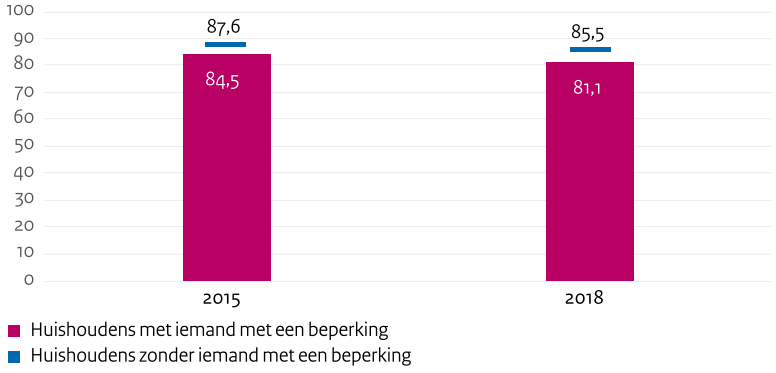

Bron: BZK/CBS, WoonOnderzoek Nederland (WoON). Vervolgmeting: naar verwachting 2021 (beschikbaar in 2022).

Toelichting bij de tabel en de grafieken op deze en de vorige pagina

- Bij deze indicatoren worden huishoudens geteld, niet personen of woningen.
- De referentiepersoon is een lid van het huishouden en wordt volgens bepaalde regels afgeleid.
- Bij drie van de vier indicatoren is het weinig zinvol om een referentiewaarde te berekenen, gebaseerd op huishoudens waarin de referentiepersoon of diens partner géén beperking heeft. Voor mensen uit die huishoudens is bijvoorbeeld de aanwezigheid van trappen minder of helemaal niet belangrijk.
- In de tabel en de grafieken zijn de indicatoromschrijvingen in verkorte vorm weergegeven. De volledige beschrijvingen zijn:
  - Percentage huishoudens waarin de referentiepersoon of diens partner moeite heeft met traplopen, waarbij de woonkamer vanaf de straat is te bereiken zonder traptreden te lopen.
  - Percentage huishoudens waarin de referentiepersoon of diens partner moeite heeft met traplopen, waarbij vanuit de woonkamer de keuken, het toilet, de badkamer en ten minste 1 slaapkamer is te bereiken zonder traptreden te lopen.
  - Percentage huishoudens waarin de referentiepersoon of diens partner mild of ernstig beperkt is bij het uitvoeren van activiteiten die mensen gewoonlijk doen, dat in de woning een speciale voorziening heeft voor mensen met een lichamelijke beperking en dat ook nodig heeft.
  - Type voorziening (als percentage van de huishoudens waarin de referentiepersoon of diens partner mild of ernstig beperkt is bij het uitvoeren van activiteiten die mensen gewoonlijk doen en die in de woning een speciale en ook noodzakelijke voorziening hebben).
  - Percentage huishoudens waarin de referentiepersoon of diens partner beperkt is bij het uitvoeren van activiteiten die mensen gewoonlijk doen, waarvan de referentiepersoon aangaf (zeer) tevreden te zijn met de woning.

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. **Bouwen, wonen en openbare ruimte**
   - Bouwen en wonen
   - **Openbare ruimte**
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Openbare ruimte

Drie indicatoren over de ervaren toegankelijkheid van de openbare ruimte: Percentage mensen met een beperking* dat aangeeft dat de genoemde ruimten vrijwel altijd toegankelijk zijn

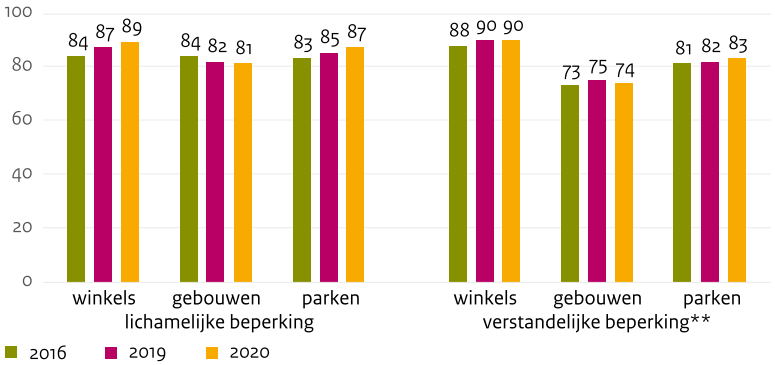

** een lichte, matige of ernstige lichamelijke beperking of een lichte of matige verstandelijke beperking.*

*** voor mensen met een verstandelijke beperking zijn de antwoorden gegeven door naasten van hen.*

Bron: Nivel Participatiemonitor, bestaande uit het Nationaal Panel Chronisch zieken en Gehandicapten en het Panel Samen Leven. Vervolgmeting: 2021 is mogelijk (dan beschikbaar in 2022).

Toelichting bij de grafiek

- Bij de indicator over winkels is bij mensen met een lichamelijke beperking alleen gevraagd naar de toegankelijkheid van winkels, bij mensen met een verstandelijke beperking naar de toegankelijkheid van winkels en supermarkten. Uitkomsten van beide vragen zijn gecombineerd om tot één indicatorwaarde te komen.
- Bij de indicator over openbare gebouwen is bij mensen met een lichamelijke beperking alleen gevraagd naar de toegankelijkheid van openbare gebouwen, bij mensen met een verstandelijke beperking naar de toegankelijkheid van drie afzonderlijke typen gebouwen: stadhuis, bibliotheek en financiële voorziening (bank, postkantoor, pinautomaat). Uitkomsten van de drie vragen zijn gecombineerd om tot één indicatorwaarde te komen.

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
   - **Sporten**
   - Stemmen
   - Digitale toegankelijkheid
   - Begrijpelijke informatie
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

5. Participatie en toegankelijkheid

Binnen de actielijn Participatie en toegankelijkheid is het doel om meer kansen te bieden om mee te doen op terreinen als sport, cultuur, bibliotheken, media en de verkiezingen. Ook is het doel om stapsgewijs het aantal toegankelijke websites en apps te vergroten en informatievoorziening vanuit overheden en andere partijen toegankelijker en begrijpelijker te maken. Hieronder komen de volgende vier thema's aan de orde: sporten, stemmen, digitale toegankelijkheid en begrijpelijke informatie.

Sporten

Percentage mensen van 12 jaar en ouder met een lichamelijke beperking dat wekelijks sport

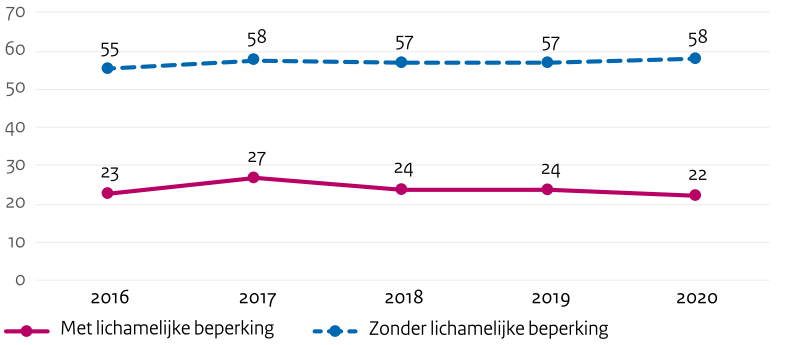

Bron: CBS i.s.m het RIVM, Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor, 2016 t/m 2020. Vervolgmeting: 2021 (beschikbaar in 2022).

Verdieping

Percentage mensen van 12 jaar en ouder met een lichamelijke beperking dat wekelijks sport, naar type beperking

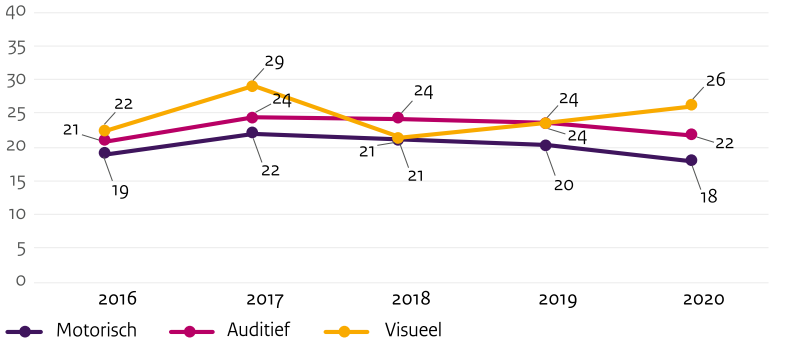

Bron: CBS i.s.m het RIVM, Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor, 2016 t/m 2020. Vervolgmeting: 2021 (beschikbaar in 2022).

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
   - **Sporten**
   - Stemmen
   - Digitale toegankelijkheid
   - Begrijpelijke informatie
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Toelichting bij de grafieken op de vorige pagina

- Voor deze indicator wordt gesproken van een lichamelijke beperking als iemand aangaf niet of met grote moeite een of meer van de volgende activiteiten te kunnen doen:
  - Een voorwerp van 5 kilo, bijvoorbeeld een volle boodschappentas, 10 meter dragen;
  - Vanuit staan gaan bukken en iets van de grond oppakken;
  - 400 meter aan een stuk lopen zonder stil staan (zo nodig met stok);
  - Een gesprek volgen in een groep van 3 of meer personen, zo nodig met hoorapparaat;
  - Een gesprek voeren met één andere persoon, zo nodig met hoorapparaat;
  - Kleine letters in de krant kunnen lezen, zo nodig met bril of contactlenzen;
  - Op een afstand van 4 meter het gezicht van iemand herkennen, zo nodig met bril of contactlenzen.
- De COVID-19 pandemie en de bijbehorende maatregelen hebben mogelijk de gezondheid, leefstijl en het welzijn van de respondenten beïnvloed. Cijfers over sport- en beweeggedrag tijdens de coronapandemie worden uitgebreid toegelicht in het rapport 'Sport- en Beweeggedrag in 2020'.

Percentage mensen van 12 jaar en ouder met een lichamelijke beperking dat tevreden is met het sport- en beweegaanbod in hun omgeving

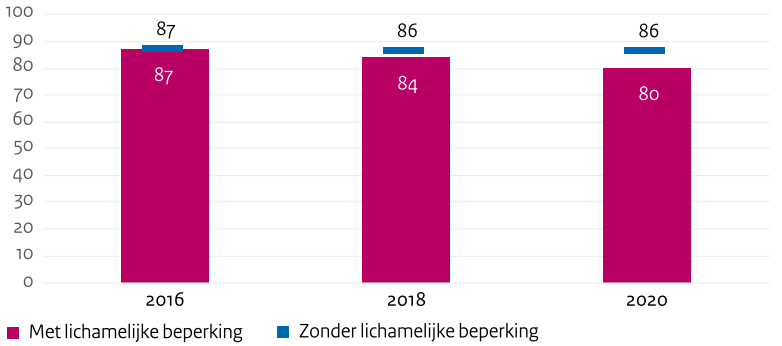

Bron: CBS Vrijetijdsomnibus (VTO). 2016 en 2018: Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) in samenwerking met het CBS. 2020: de meting is tot stand gekomen via een samenwerking van de Boekmanstichting (namens OCW) en het Mulier Instituut (namens VWS) met het CBS. Vervolgmeting: 2022 (beschikbaar in 2023).

Toelichting bij de grafiek op deze en de volgende pagina

- Voor deze indicator wordt gesproken van een lichamelijke beperking als iemand zelf aangaf een beperking te hebben (een lichamelijke of motorische beperking en/of een auditieve beperking en/of een visuele beperking).
- Tevredenheid over het sport- en beweegaanbod is bepaald door het gemiddelde te nemen van de percentages op drie stellingen:
  - In mijn omgeving zijn voldoende sportaccommodaties aanwezig;
  - Ik heb voldoende keuze uit verschillende sporten in mijn buurt;
  - In mijn buurt zijn voldoende wandel- of fietspaden of andere openbare plekken om te bewegen.
- Antwoorden konden worden gegeven op een vijfpuntsschaal: van zeer mee eens tot zeer mee oneens. De antwoordcategorieën 'zeer mee eens' en 'mee eens' zijn voor de indicatoren samengenomen.
- In 2020 is door de COVID-19 pandemie het veldwerk anders verlopen dan normaal. Hierdoor zijn er minder face-to-face interviews afgenomen. Het is onbekend of deze aanpassingen de vergelijkbaarheid met eerdere metingen hebben beïnvloed.

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
   - **Sporten**
   - Stemmen
   - Digitale toegankelijkheid
   - Begrijpelijke informatie
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Verdieping

Beschikbaarheid van sport- en beweegfaciliteiten nader uitgesplitst (in percentage mensen met een lichamelijke beperking dat het aanbod als voldoende ervaart)

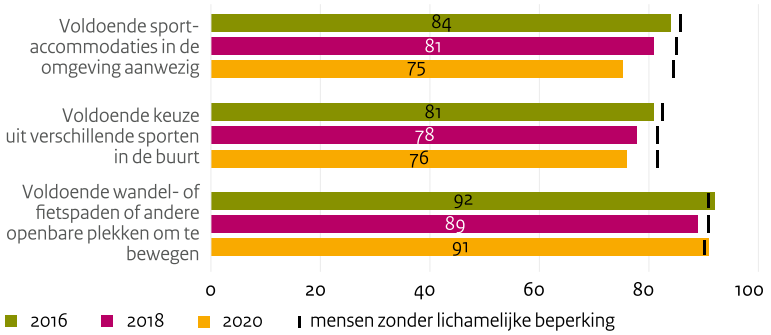

Bron: CBS Vrijetijdsomnibus (VTO). 2016 en 2018: Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) in samenwerking met het CBS. 2020: de meting is tot stand gekomen via een samenwerking van de Boekmanstichting (namens OCW) en het Mulier Instituut (namens VWS) met het CBS. Vervolgmeting: 2022 (beschikbaar in 2023).

Percentage mensen met een beperking* dat aangeeft dat verenigings- en sportgebouwen vrijwel altijd toegankelijk zijn

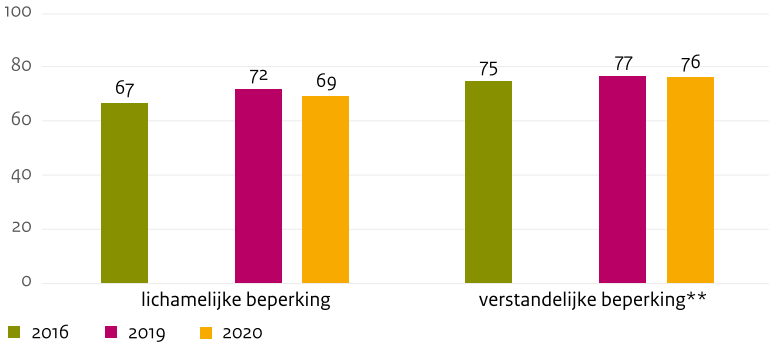

** een lichte matige of ernstige lichamelijke beperking of een lichte of matige verstandelijke beperking.*

*** voor mensen met een verstandelijke beperking zijn de antwoorden gegeven door naasten van hen.*

Bron: Nivel Participatiemonitor, bestaande uit de panels het Nationaal Panel Chronisch zieken en Gehandicapten en het Panel Samen Leven. Vervolgmeting: mogelijk in 2021 (dan beschikbaar in 2022).

Toelichting bij de grafiek

De indicator heeft niet alleen betrekking op sportgebouwen, maar op allerlei verenigingsgebouwen, zoals muziekscholen en clubgebouwen. Het is niet mogelijk om een percentage te berekenen voor alleen sportgebouwen.

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
   - Sporten
   - **Stemmen**
   - Digitale toegankelijkheid
   - Begrijpelijke informatie
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Cijfer (0-10) dat mensen met een lichamelijke beperking aan hun sportaanbieder geven op de vraag of zij zich op hun gemak voelen, 2019

	Alle sport-aanbieders	Verenigingen	Andere sport-aanbieders
Zonder lichamelijke beperking	8,6	8,7	8,5
Met lichamelijke beperking	8,5	8,6	8,4

Bron: LSM-A Bewegen en Ongevallen/LeefstijlMonitor, RIVM, VeiligheidNL in samenwerking met CBS, 2019. Vervolgmeting: 2021 (beschikbaar 2022).

Toelichting bij de tabel

- Aan alle respondenten die aangaven wekelijks of vaker aan sport te doen bij een vereniging of andere sportaanbieder, is de vraag gesteld of zij zich op hun gemak voelen bij de vereniging of andere sportaanbieder. Onder 'andere sportaanbieders' wordt bijvoorbeeld een fitnesscentrum, dansschool of zwembad verstaan.
- Antwoorden konden worden gegeven op een schaal van 0 tot 10 (=heel erg op gemak voelen).

Stemmen

Per 1 januari 2019 is de wijziging van de Kieswet in werking getreden die bepaalt dat *alle in de gemeente aangewezen stemlokalen zodanig zijn gelegen en zo zijn ingericht en uitgerust dat kiezers met lichamelijke beperkingen zoveel mogelijk hun stem zelfstandig kunnen uitbrengen*. Indien gemeenten de beoogde 100% niet kunnen halen, dan informeren *burgemeester en wethouders de gemeenteraad over de reden hiervoor*. Deze wijziging is het gevolg van een in 2016 door de Tweede Kamer aanvaard amendement op de Uitvoeringswet van het VN-verdrag Handicap.

Percentage stemlokalen in gemeenten die volgens de gemeente zelf volledig toegankelijk zijn voor mensen met een lichamelijke beperking

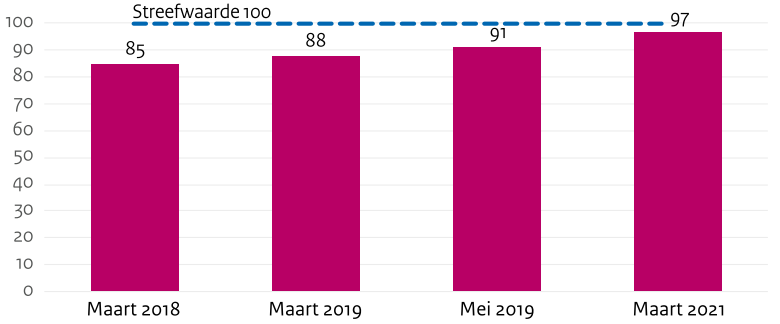

Bronnen: maart 2018, Evaluatie Gemeenteraadsverkiezingen & raadgevend referendum Wiv 2018. Terugblik op het verloop van het verkiezingsproces binnen Nederlandse gemeenten; maart 2019: Kantar, Evaluatie van de gecombineerde provinciale staten- en waterschapsverkiezingen van 20 maart 2019; mei 2019: Kantar, Evaluatie van de Europese Parlementsverkiezingen van 23 mei 2019; maart 2021: Kantar, Evaluatie van de Tweede Kamerverkiezingen van 17 maart 2021, 2021. Vervolgmeting: 2022 (Gemeenteraadsverkiezingen).

Toelichting bij de grafiek

- Het gaat hier om de eigen inschatting van gemeentefunctionarissen die via een online vragenlijst gevraagd zijn hoeveel stemlokalen binnen de gemeente volledig toegankelijk waren voor mindervaliden.
- Alle gemeenten zijn gevraagd deel te nemen aan het onderzoek. De vraag over toegankelijkheid van stemlokalen is beantwoord door 318 (van de 380, maart 2018), 298 (van de 355, maart 2019), 275 (van de 355, mei 2019) en 274 (van de 352, maart 2021) gemeenten.
- In kleine gemeenten is het percentage stemlokalen die volgens de gemeente zelf volledig toegankelijk zijn hoger dan in middelgrote gemeenten, waar het percentage weer hoger is dan in grote gemeenten. Verreweg de meeste stemlokalen bevinden zich in middelgrote gemeenten. Daarom draagt de toegankelijkheid in middelgrote gemeenten het meest bij aan het totale percentage stemlokalen dat volledig toegankelijk is.

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. **Participatie en toegankelijkheid**
   - Sporten
   - **Stemmen**
   - Digitale toegankelijkheid
   - Begrijpelijke informatie
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Percentage stemlokalen dat volgens een onafhankelijke toets volledig toegankelijk is voor mensen met een lichamelijke beperking, van de stemlokalen waarvan gemeenten hebben aangegeven dat ze toegankelijk zijn

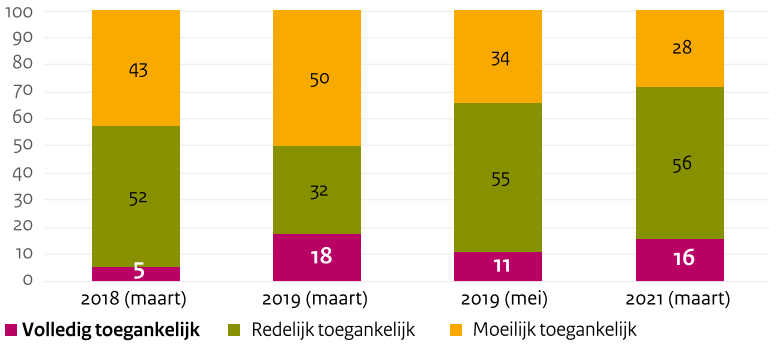

Bronnen: maart 2018: PBTconsult, Toetsing toegankelijkheid stemlokalen. Gemeenteraadsverkiezingen 2018 ikv Evaluatie Gemeenteraadsverkiezingen & raadgevend referendum; maart 2019: PBTconsult, Steekproef toegankelijkheid Stemlocaties provinciale statenverkiezingen waterschapsverkiezingen 2019. mei 2019: PBTconsult, Steekproef toegankelijkheid Stemlocaties Europese Parlementsverkiezingen 2019; maart 2021: PBTconsult, Steekproef toegankelijkheid Stemlocaties Tweede Kamerverkiezingen 2021. Vervolgmeting: 2022 (Gemeenteraadsverkiezingen).

Verdieping

Gemiddelde score (1-10) voor de toegankelijkheid van stemlokalen voor mensen met een lichamelijke beperking (alleen voor de stemlokalen die volledig of redelijk toegankelijk zijn volgens een toegankelijkheidstoets)

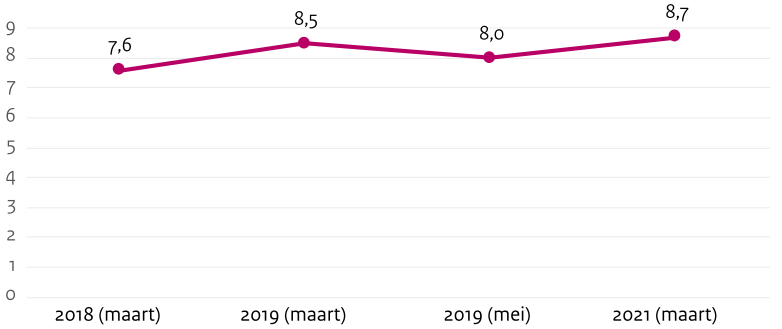

Bronnen: maart 2018: PBTconsult, Toetsing toegankelijkheid stemlokalen. Gemeenteraadsverkiezingen 2018 ikv Evaluatie Gemeenteraadsverkiezingen & raadgevend referendum; maart 2019: PBTconsult, Steekproef toegankelijkheid Stemlocaties provinciale statenverkiezingen waterschapsverkiezingen 2019. mei 2019: PBTconsult, Steekproef toegankelijkheid Stemlocaties Europese Parlementsverkiezingen 2019; maart 2021: PBTconsult, Steekproef toegankelijkheid Stemlocaties Tweede Kamerverkiezingen 2021. Vervolgmeting: 2022 (Gemeenteraadsverkiezingen).

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
   - Sporten
   - Stemmen
   - **Digitale toegankelijkheid**
   - Begrijpelijke informatie
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Toelichting bij de grafieken op de vorige pagina

- Het ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) heeft ad random een aantal gemeenten geselecteerd. Deze gemeenten hebben aangeven welke stemlokalen toegankelijk zijn voor mensen met een lichamelijke beperking. Daaruit heeft BZK een aselecte steekproef getrokken van drie tot vier stemlokalen per gemeente. PBTconsult heeft vervolgens een toegankelijkheidstoets uitgevoerd bij deze stembureaus.
- De toegankelijkheidstoets omvat de volgende onderdelen met bijbehorende toegankelijkheidscriteria:
  - Bereikbaarheid locatie (de route; komt men zelfstandig bij de stemlocatie? (2 criteria));
  - Betreedbaarheid locatie (de stemlocatie; komt men zelfstandig in de stemruimte? (6 criteria));
  - Bruikbaarheid locatie (de stemruimte; kan men in de locatie zelfstandig de dingen doen die er geacht worden te doen? (5 criteria)).
- Op basis van in totaal 13 criteria zijn stemlokalen ingedeeld naar de mate van toegankelijkheid:
  - Volledig toegankelijke stemlokalen voldoen aan alle 13 toegankelijkheidscriteria;
  - Redelijk toegankelijke stemlokalen voldoen aan alle 6 criteria voor betreedbaarheid;
  - Moeilijk toegankelijke stemlokalen voldoen niet aan de criteria voor de betreedbaarheid van de locatie.
- Voor de volledig en redelijk toegankelijke stemlokalen is per stemlokaal een score tussen de 6 en 10 voor de mate van toegankelijkheid gegeven. De gemiddelde score staat in de grafiek.
- In 2018 en 2019 vond het onderzoek plaats bij 56 stemlokalen in 28 gemeenten en in 2021 bij 64 stemlokaken in 30 gemeenten.
- Tussen de eerste twee metingen is de Kieswet gewijzigd (per 1 januari 2019). Om een goede vergelijking tussen de scores van voor en na de invoering van de gewijzigde Kieswet te maken, heeft PBTconsult de resultaten van de toegankelijkheidstoets van de stemlokalen uit 2018 opnieuw gescoord volgens de nieuwe beoordelingsmethode van 2019.

Digitale toegankelijkheid

Percentage websites van overheidsinstanties dat volledig voldoet aan de toegankelijkheidseisen

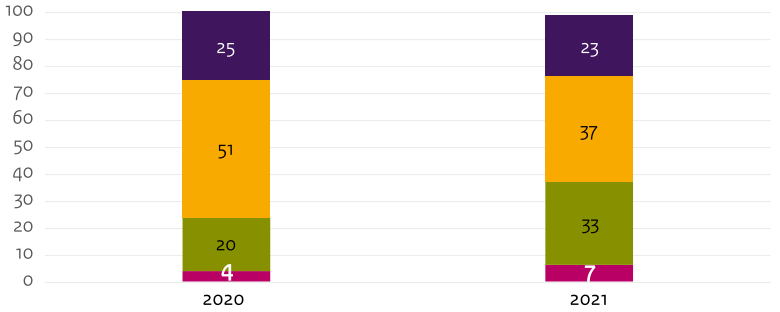

Bron: Register van toegankelijkheidsverklaringen (https://www.toegankelijkheidsverklaring.nl/register). Peilmoment 23 september. Vervolgmeting: doorlopend (tussentijds opvragen mogelijk).

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
   - Sporten
   - Stemmen
   - Digitale toegankelijkheid
   - **Begrijpelijke informatie**
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Toelichting bij de grafiek op de vorige pagina

- Het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid verplicht overheidsinstanties om hun websites en mobiele applicaties toegankelijker te maken. En ook om verantwoording af te leggen over hoe ver ze daarmee gevorderd zijn. Voor die verantwoording moeten overheidsinstanties een gestandaardiseerde toegankelijkheidsverklaring opstellen en publiceren. Overheidsinstanties zijn wettelijk verplicht om voor iedere website een toegankelijkheidsverklaring te publiceren.
- Er zijn voor websites van overheidsinstanties vijf zogenoemde nalevingsstatussen mogelijk. De nalevingsstatus geeft aan hoe ver een overheidsinstantie is gevorderd met het toegankelijk maken van een website. De status is beschreven in de toegankelijkheidsverklaring op de website. Wanneer er zelfs geen toegankelijkheidsverklaring is gepubliceerd, krijgt de overheidsinstantie de nalevingsstatus E. De nalevingsstatussen A t/m D vermelden onder andere in hoeverre de websites voldoen aan de toegankelijkheidsnorm (zie website https://www.digitoegankelijk.nl voor de precieze inhoud van de statussen):
  - **A = Voldoet volledig**
    De website voldoet aan alle toegankelijkheidseisen uit de norm.
  - **B = Voldoet gedeeltelijk**
    De website voldoet niet aan alle toegankelijkheidseisen. De overheidsinstantie heeft wel concrete verbetermaatregelen benoemd en een planning gemaakt om de afwijkingen te herstellen.
  - **C = Eerste maatregelen genomen**
    Er is nog geen goed beeld van de toegankelijkheid van de website. De overheidsinstantie heeft concrete verbetermaatregelen genomen om dat beeld te krijgen.
  - **D = Voldoet niet**
    Er is geen goed beeld van de toegankelijkheid van de website. De overheidsinstantie heeft geen concrete verbetermaatregelen genomen om dat beeld te krijgen.
- Om het percentage volledig toegankelijke websites vast te stellen, is het aantal websites met een toegankelijkheidsniveau A afgezet tegen het aantal websites van overheidsinstanties waarvoor een verklaring is ingevuld (1673 op 23 september 2020 en 2887 op 23 september 2021).
- Met ingang van 23 september 2020 moeten alle websites voldoen aan de wettelijke verplichting. De 1673 nalevingsstatussen op die dag vormen de 0-meting waarmee de komende jaren de verbetering van de toegankelijkheid van overheidswebsites wordt gemeten.

Begrijpelijke informatie

Aantal deelnemende overheidsorganisaties aan de Direct Duidelijk Deal

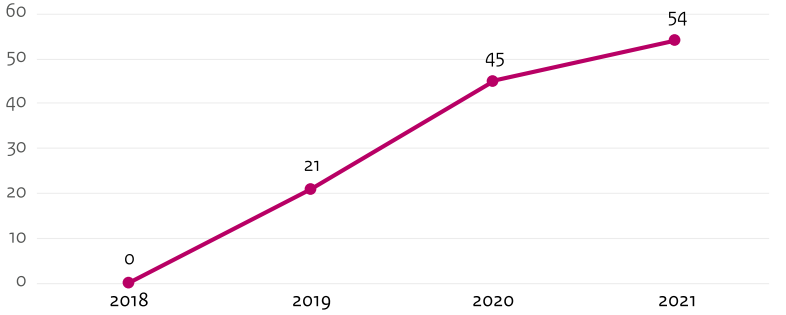

Bron: Programmabureau Direct Duidelijk bij de Directie Digitale Overheid van het ministerie van BZK (zie ook https://www.directduidelijk.nl). Peilmoment begin oktober. Vervolgmeting: doorlopend (tussentijds opvragen mogelijk).

Toelichting bij de grafiek

- De Direct Duidelijk Brigade heeft als doel heldere overheidscommunicatie te bevorderen. Direct Duidelijk is op 31 oktober 2018 van start gegaan. Een jaar later is de 'Direct Duidelijk Brigade' opgericht die naast een campagne voor inspiratie en bewustwording ook actief ondersteuning biedt aan overheidsorganisaties.
- De organisaties in de figuur hebben de zogenaamde 'Direct Duidelijk Deal' getekend. Hiermee geven zij expliciet aan mee te doen aan Direct Duidelijk.
- Naast de 54 organisaties die de 'Direct Duidelijk Deal' hebben ondertekend, zijn er zijn nog 24 organisaties die de intentie hebben om te tekenen.

Inleiding
Samenvatting cijferoverzicht
Actielijnen
1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie
Gemeenten
Bedrijfsleven
Overkoepelende doelen

6. Zorg en ondersteuning

Binnen de actielijn Zorg en Ondersteuning is het doel om een goede toegankelijkheid en kwaliteit van zorg en ondersteuning te waarborgen, omdat dit voor mensen met een levensbrede en levenslange beperking een eerste randvoorwaarde is om mee te kunnen doen in de samenleving. Acties in deze actielijn zijn onder meer het verbeteren van de toegang tot zorg en ondersteuning, het wegnemen van knelpunten rondom hulpmiddelen en extra investeren in cliëntondersteuning.

Drie indicatoren over ervaringen van Wmo-gebruikers met (toegankelijkheid van) zorg en ondersteuning vanuit de gemeente:
Percentage Wmo-gebruikers dat...

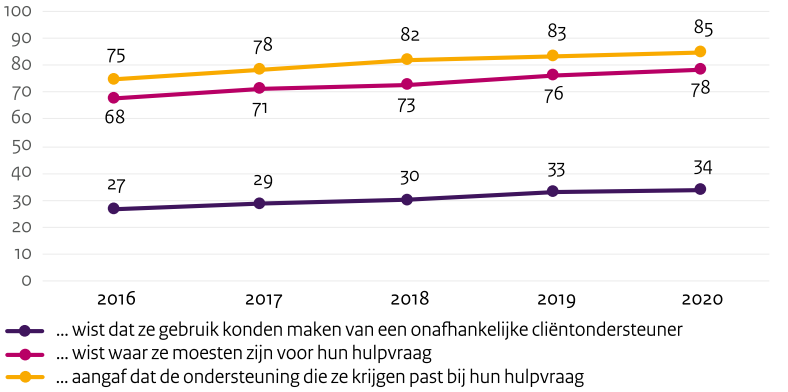

Bron: VNG, Cliëntervaringsonderzoek Wmo (https://www.waarstaatjegemeente.nl). Vervolgmeting: 2021 (beschikbaar in 2022).

Toelichting bij de grafiek

- Wmo-gebruikers zijn mensen die zorg en/of ondersteuning ontvangen vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).
- Cliënten bij wie de maatwerkvoorziening is afgewezen, cliënten die gebruik maken van een algemene voorziening en mantelzorgers maken geen onderdeel uit van de respondentgroep. Ook maken mensen die zorg en ondersteuning nodig hebben, maar geen aanvraag hebben ingediend, geen onderdeel uit van de respondentgroep.
- Bij de eerste indicator waren er twee antwoordcategorieën (ja en nee). Bij de tweede en derde indicator waren er vijf antwoordcategorieën. Antwoordcategorieën 'eens' en 'helemaal eens' zijn voor de indicatoren samengenomen.

Inleiding
Samenvatting cijferoverzicht
Actielijnen
1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie
Gemeenten
Bedrijfsleven
Overkoepelende doelen

7. Rijk als organisatie

Binnen de actielijn Rijk als organisatie is voor de Rijksoverheid zelf het doel om binnen de inclusieve samenleving een toegankelijke organisatie te zijn. Dat betekent naast fysieke toegang tot de rijksgebouwen en toegang tot websites, informatie en systemen, dat het Rijk als werkgever openstaat voor iedere werknemer.

Aantal banen bij het Rijk (ministeries) voor mensen met een arbeidsbeperking uit de doelgroep banenafspraak

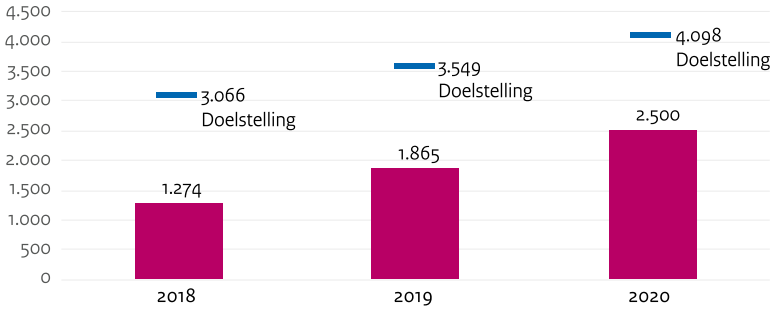

Bronnen: Ministerie van BZK, Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk 2018 t/m 2020, Jaar; primaire bronnen P-Direkt, UWV, Binnenwerk, mantelpartijen, ministeries. Peilmoment einde van het 3e kwartaal. Vervolgmeting: 2021 (beschikbaar medio 2022 in de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk 2021).

Toelichting bij de grafiek

- Banenafspraak: in het sociaal akkoord van 2013 hebben kabinet en de sociale partners afgesproken dat er extra banen komen voor mensen met een arbeidsbeperking. De Wet banenafspraak en quotum arbeidsbeperkten regelt een aantal belangrijke zaken die nodig zijn om banen te creëren voor mensen uit de specifieke doelgroep van de banenafspraak. Ook regelt deze wet dat jaarlijks wordt gemonitord of werkgevers de doelstelling van het aantal banen hebben gerealiseerd.
- Op pagina 10 is het totaal aantal banen voor mensen uit de doelgroep banenafspraak weergegeven, bij deze actielijn het aantal banen uit deze doelgroep bij de Rijksoverheid.
- Als één baan wordt geteld een baan van 25,5 verloonde uren per week. Banen groter of kleiner dan 25,5 uur per week tellen naar rato mee.
- De cijfers in de grafiek zijn inclusief inleenverbanden en exclusief de realisatie via het project Maatwerk voor Mensen (een samenwerking van de Rijkoverheid met leveranciers in de markt).
- Binnenwerk, opgericht in december 2016, is een rijksbrede organisatie die groepsgewijze instroom van mensen met een arbeidsbeperking verzorgt.
- Voor elk jaar is er een doelstelling voor het aantal banen in het derde kwartaal vastgesteld (3.066 in 2018, 3.549 in 2019 en 4.098 in 2020).
- Ook tijdens de COVID-19 pandemie hebben de ministeries nieuwe banen gerealiseerd voor mensen uit de Banenafspraak, zij het soms met enige vertraging. Het Rijk heeft zoveel mogelijk activiteiten online voortgezet, zoals werving- en selectiegesprekken. Daarnaast is de aandacht uitgegaan naar behoud en duurzaamheid van de banen.

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Percentage aanbestedingen waarbij social return is uitgevraagd* via een contractbepaling, van de aanbestedingen waarbij het social return-kader van toepassing is

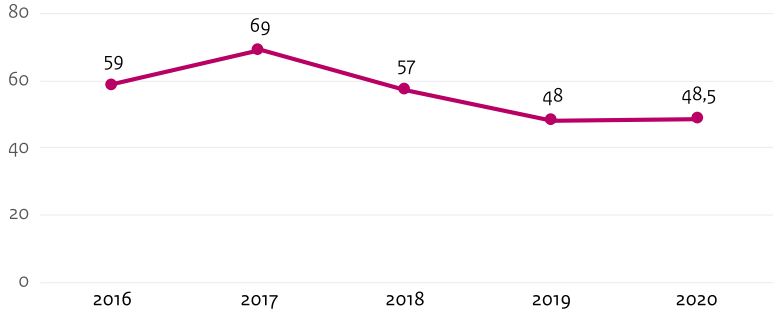

** uitgevraagd: het Rijk vraagt aan leveranciers en dienstverleners om in hun offerte aan te geven in hoeverre er banen gecreëerd worden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.*

Bronnen: Ministerie van BZK, Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk 2016 t/m 2020, Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk; cijfers zijn vastgesteld met de Maatschappelijk Verantwoord Inkopen zelfevaluatie tool (MVI ZET). Vervolgmeting: 2021, peilmoment einde van het 3e kwartaal (beschikbaar medio 2022 in de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk 2021).

Toelichting bij de grafiek

- Afdelingen personeelsbeleid (Human Resources, HR) en Inkoop bij het Rijk werken samen met leveranciers en dienstverleners aan manieren om mensen via inkoop-contracten en social return on investment (SROI) naar werk te begeleiden. SROI betekent dat er niet alleen gekeken wordt naar financiële, maar ook naar het maatschappelijke rendement van samenwerking.
- Instrumenten zijn het via inkoop aangeven van vereisten voor (toegankelijke) voorzieningen en bedrijfsmiddelen of het helpen creëren van meer banen voor mensen met een beperking.
- Het aantal aanbestedingen waarbij het social return-kader van toepassing was, varieerde in de verschillende jaren, van 57 in 2018 tot 202 in 2020.

Aantal rijksambtenaren dat zich heeft ingeschreven bij de 'Beweging onbeperkte denkers'

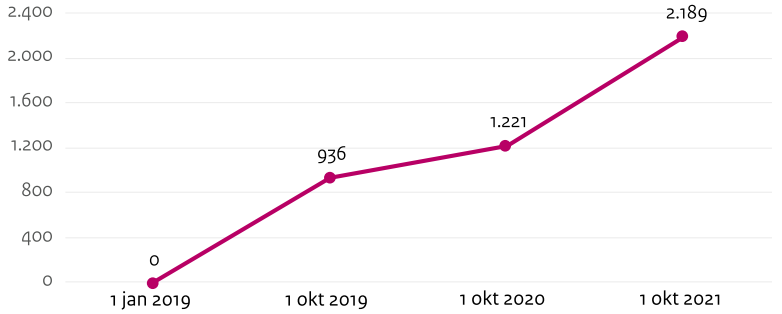

Bron: Stichting Onbeperkte Denkers. Vervolgmeting: 2022 (tussentijds opvraagbaar).

Toelichting bij de grafiek

- De 'Beweging onbeperkte denkers' is medio 2019 van start gegaan. De bedoeling is dit programma van 2020 tot 2023 nader vorm te geven.
- Onbeperkte Denkers is een rijksbrede beweging die als doel heeft de bewustwording te vergroten van wat er nodig is om een werkklimaat bij de Rijksoverheid te ontwikkelen waarin inclusiviteit en diversiteit voorop staat. Elke rijksambtenaar kan zich aanmelden als Onbeperkte Denker. Degenen die zich aangemeld hebben, worden gestimuleerd om bij te dragen aan een inclusieve en diverse Rijksoverheid, bijvoorbeeld door het thema bespreekbaar te maken op de afdeling.

Inleiding
Samenvatting cijferoverzicht
Actielijnen
1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. **Rijk als organisatie**
Gemeenten
Bedrijfsleven
Overkoepelende doelen

Gemeenten

Gemeenten kunnen veel doen aan het bevorderen van de participatie van mensen met een beperking in de maatschappij. Het begint ermee dat gemeenten het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap kennen. Een volgende belangrijke stap is dat zij periodiek een plan opstellen (lokaal inclusieplan, of meer specifiek 'Lokale Inclusie Agenda') waarin staat hoe zij met concrete acties de participatie van mensen met een beperking kunnen bevorderen. Dit zal vervolgens moeten resulteren in projecten, activiteiten of andere initiatieven. Het VN-Verdrag geeft aan dat bij de totstandkoming van beleidsplannen, mensen met een beperking betrokken moeten worden. De VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) ondersteunt gemeenten daarin op verschillende manieren met het project *Iedereen doet mee!*: door goede voorbeelden zichtbaar te maken, onderlinge kennisdeling te stimuleren en diverse handreikingen te publiceren, waaronder de handreiking Lokale Inclusie Agenda.

Percentage gemeenten dat bezig is met het ontwikkelen van een lokaal inclusieplan, dat al heeft of al uitvoert*

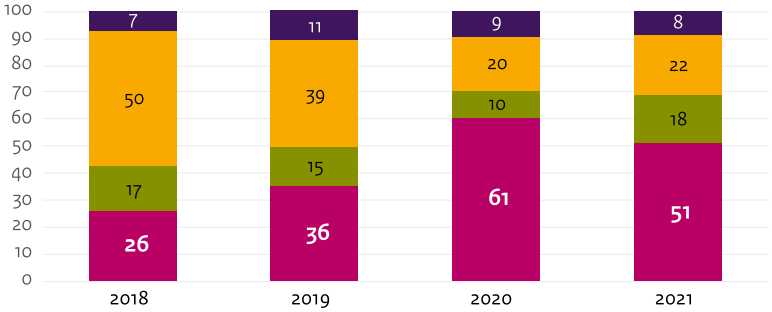

** er wordt een lokaal inclusieplan ontwikkeld, het plan is gereed en de gemeenteraad heeft het plan goedgekeurd of een lokaal inclusieplan wordt al uitgevoerd.*

Bron: Flitspeiling door VNG en Movisie (https://vng.nl/nieuws/meer-gemeenten-werken-aan-inclusie-met-vn-verdrag-handicap). Vervolgmeting is mogelijk.

Toelichting bij de grafiek

- De indicator meet het percentage gemeenten waar een lokaal inclusieplan wordt ontwikkeld of waar een lokaal inclusieplan gereed is en goedgekeurd is door de gemeenteraad of waar een lokaal inclusieplan wordt uitgevoerd. Gemeenten die een lokaal inclusieplan uitvoeren of daarmee willen beginnen, zijn het verst met het vormgeven van een inclusief beleid waarbij inwoners met een beperking volwaardig kunnen meedoen.
- In de Flitspeiling geven de gemeenten zelf aan hoe ver ze zijn.
- Sommige gemeenten geven aan dat ze geen lokaal inclusieplan hebben of er niet aan werken, omdat ze inclusief beleid al breed, bij alle beleidsthema's, toepassen.
- Van alle gemeenten vulde 25% (2018), 34% (2019), 38% (2020) en 49% (2021) (een deel van) de vragenlijst van de Flitspeiling in.
- Het aantal gemeenten dat deelnam aan de Flitspeiling nam elk jaar toe, van 94 in 2018 tot 173 in 2021. In 2021 heeft de VNG onder gemeenten de deelname aan de peiling actief gepromoot, waardoor een hogere respons werd behaald ten opzichte van voorgaande jaren. Onder de extra respons zaten relatief veel gemeenten die minder ver zijn in het implementatietraject. Hierdoor is de verhouding tussen het percentage beginnende versus gevorderde gemeenten veranderd.

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Bedrijfsleven

De fysieke toegankelijkheid van winkel- en uitgaansgebieden en de digitale toegankelijkheid van bedrijven is belangrijk voor mensen met een beperking. Om de toegankelijkheid van het bedrijfsleven te vergroten, is het gewenst dat ondernemers zich bewust zijn van de hindernissen voor mensen met een beperking, ondernemers de keuzemogelijkheden voor mensen met een beperking verruimen en dat inclusief denken in de sector toeneemt. Een belangrijke stap in dit streven is dat brancheorganisaties een actieplan toegankelijkheid opstellen, waarin concrete maatregelen staan beschreven om de toegankelijkheid voor mensen met een beperking te verbeteren. MKB-Nederland en VNO-NCW bieden ondersteuning aan brancheorganisaties op het gebied van toegankelijkheid. De ondersteuning bestaat onder meer uit hulp bij het opstellen van een actieplan en driemaandelijks beschikbaar stellen van een communicatie-toolkit met campagnemateriaal, sociale media content, nieuwsartikelen en ervaringsverhalen over toegankelijkheid. Daarnaast ontvangen brancheorganisaties instrumenten en tools en de mogelijkheid om kennis en ervaringen uit te wisselen met andere brancheorganisaties en de Alliantie VN-Verdrag.

Aantal brancheorganisaties dat een actieplan toegankelijkheid gereed heeft

	juni 2018	sept 2019	okt 2020	okt 2021
Aantal brancheorganisaties dat een actieplan toegankelijkheid gereed heeft	8	20	20	27**
Aantal sociale media uitingen over toegankelijkheid	267	312	210*	162 ***
Aantal views op sociale media over toegankelijkheid	8.227.153	8.960.085	5.128.619	3.624.181***

* *in 2020 is ruim 3 maanden een communicatiestop geweest op niet corona-gerelateerde onderwerpen v.w.b. de kanalen van MKB-Nederland en VNO-NCW.*
** *twee andere brancheorganisaties zijn bezig met het opstellen van een actieplan.*
*** *de cijfers uit 2021 bestaan uit de eerste 3 kwartalen, het 4e kwartaal is niet meegenomen in de berekening. In de periode oktober – december 2021 zullen nog 2 campagnes worden uitgevoerd.*

Bron: MKB Nederland en VNO-NCW, Projectdata MKB Toegankelijk (https://www.mkbtoegankelijk.nl/voor-bran-cheorganisaties/actieplannen/). Vervolgmeting: 2021 (beschikbaar 2021; tussentijds opvragen mogelijk).

Toelichting bij de tabel

- Het programma MKB Toegankelijk stimuleert en ondersteunt brancheorganisaties bij het opstellen van een actieplan toegankelijkheid, waarin concrete maatregelen zijn beschreven om de toegankelijkheid voor mensen met een beperking te verbeteren.
- Het aantal sociale media uitingen bestaat uit het totaal aantal sociale media berichten over toegankelijkheid op de kanalen van MKB-Nederland, VNO-NCW, en de bij MKB Toegankelijk aangesloten branchevereningingen. Het bereik van de uitingen bestaat uit het aantal 'views' van de sociale media posts.

Inleiding
Samenvatting cijferoverzicht
Actielijnen
1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie
Gemeenten
Bedrijfsleven
Overkoepelende doelen

Overkoepelende doelen

De overkoepelende ambitie van het programma *Onbeperkt meedoen!* is dat mensen met een beperking meer naar eigen wens en vermogen kunnen deelnemen aan de samenleving. Om de voortgang hiervan te monitoren, wordt gebruik gemaakt van meerdere indicatoren. De indicatoren worden beschreven binnen drie thema's: (1) participatie op negen domeinen, (2) participatie naar wens en vermogen, en (3) participatie op deelgebieden die men zelf belangrijk vindt. Deze indicatoren zijn afkomstig uit bestaand panelonderzoek. Ze beschrijven de situatie op het terrein van meedoen in de samenleving vanuit het perspectief van mensen met een lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke beperking en mensen met een psychische aandoening. Waar mogelijk wordt deze vergeleken met de situatie in de algemene bevolking. De metingen hebben plaatsgevonden in 2016, 2018, 2019 en 2020. Een globaal overzicht van de resultaten wordt hier weergegeven. De cijfers bij de grafieken staan in tabellen op pagina 31 en 32. Meer cijfers en onderbouwing worden gegeven in het rapport Monitoring Onbeperkt meedoen! van het Nivel.

Percentage mensen met een beperking dat participeert op negen domeinen

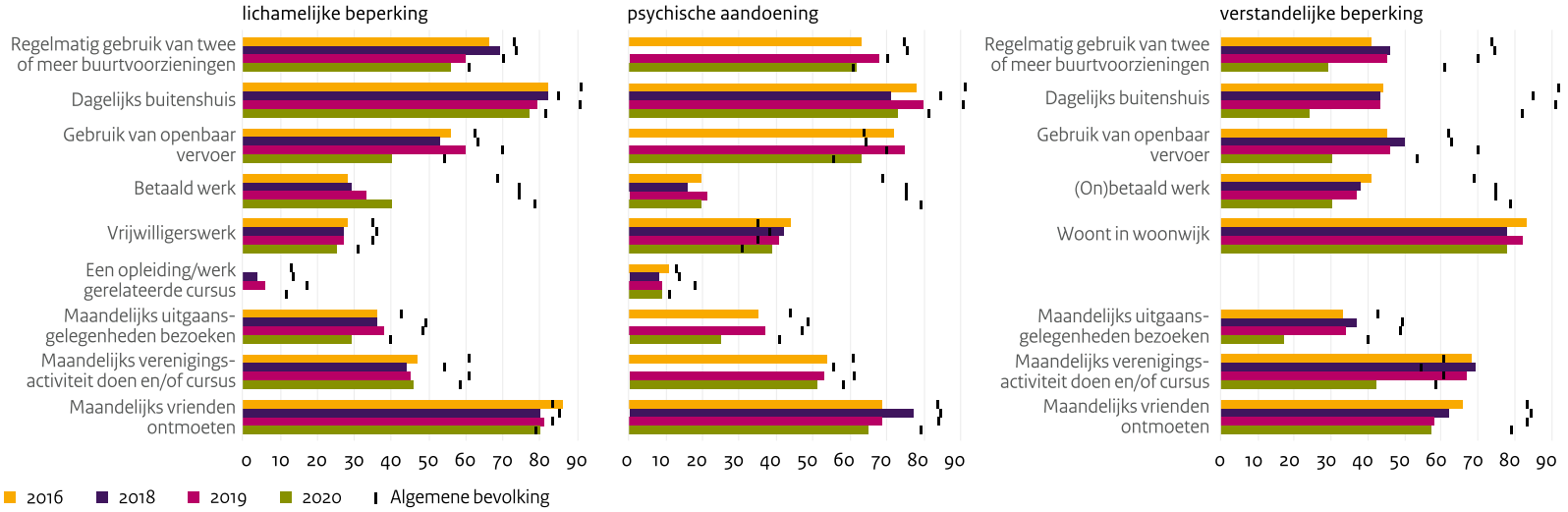

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Twee indicatoren over participatie naar wens en vermogen:

Percentage mensen met een beperking dat kan participeren naar wens en vermogen

lichamelijke beperking

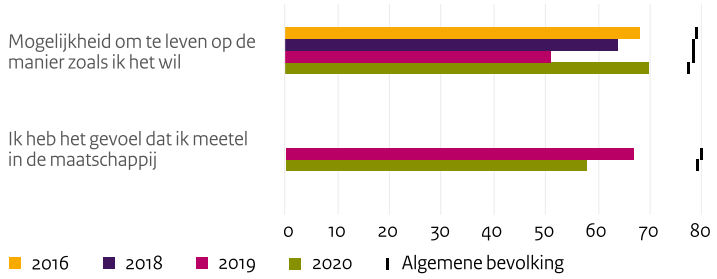

psychische aandoening

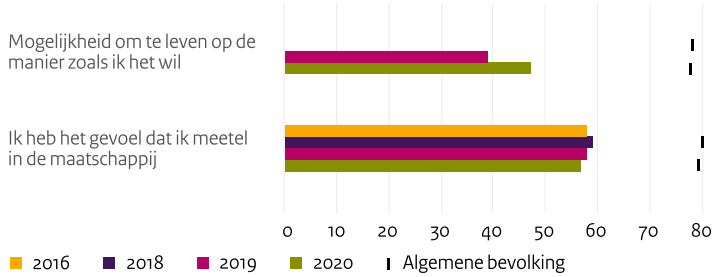

Percentage mensen met een zintuiglijke beperking dat participeert zoals ze willen

zintuiglijke beperking

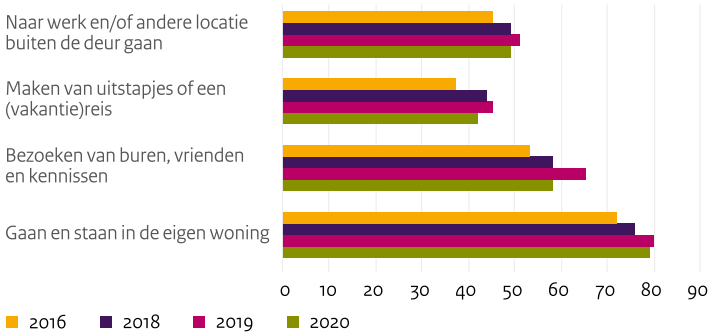

Percentage mensen met een lichamelijke beperking dat participeert op domeinen die zij zelf belangrijk vinden

lichamelijke beperking

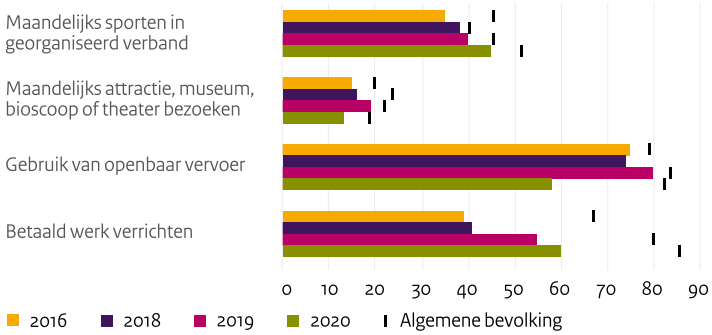

Voorbeeld bij de laatste grafiek

Van de mensen met een lichamelijke beperking in 2020 die het belangrijk vonden om te kunnen sporten in georganiseerd verband, deed 45% dit maandelijks.

Toelichting bij de grafieken op de vorige pagina's

- De indicator betaald werk betreft respondenten in de leeftijd van <65 jaar die minstens 12 uur per week werken.
- De indicator (on)betaald werk betreft respondenten met een verstandelijke beperking in de leeftijd van <65 jaar. Hierbij is geen (onder)grens aan het aantal uren gesteld.
- De indicator opleiding/werkgerelateerde cursus betreft respondenten in de leeftijd van <65 jaar.

Twee indicatoren over ervaren ontwikkelingen in de tijd:

Ervaren ontwikkeling in maatschappelijke bewustwording over mogelijke drempels bij deelname aan de samenleving, onder mensen met een beperking (in percentages), 2020

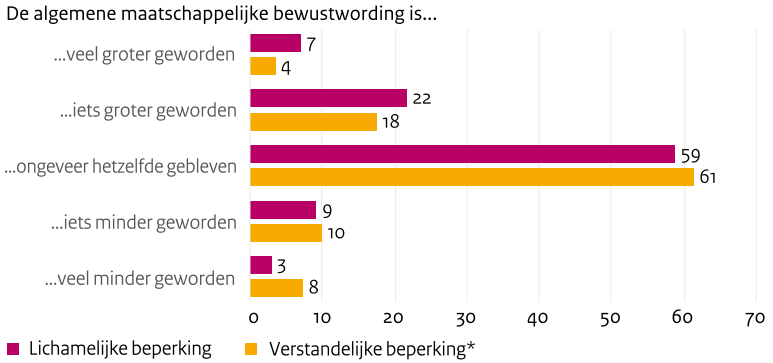

** voor mensen met een verstandelijke beperking zijn de antwoorden gegeven door naasten van hen*

Ervaren ontwikkeling in de eigen mogelijkheden om deel te nemen aan de samenleving, onder mensen met een beperking (in percentages), 2020

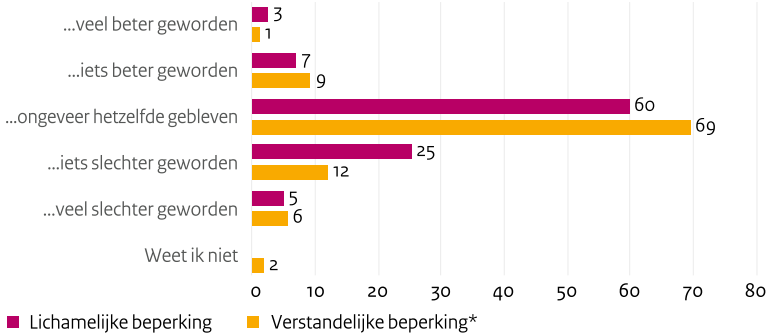

** voor mensen met een verstandelijke beperking zijn de antwoorden gegeven door naasten van hen*

Bronnen bij overkoepelende doelen: Lichamelijke beperking: Nationaal Panel Chronisch zieken en Gehandicapten, Nivel; Psychische aandoening: Panel Psychisch Gezien, Trimbos-instituut; Lichte of matige verstandelijke beperking: Panel Samen Leven, Nivel; Zintuiglijke beperking: Mijnkwaliteitvanleven.nl, Patiëntenfederatie Nederland; Algemene bevolking: Consumentenpanel, Nivel. Vervolgmeting: 2021 is mogelijk (dan beschikbaar in 2022).

Cijferoverzicht
Programma
Onbeperkt meedoen!

Inleiding

Samenvatting cijferoverzicht

Actielijnen

1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie

Gemeenten

Bedrijfsleven

Overkoepelende doelen

Cijfers bij de grafieken Overkoepelende doelen

Percentage mensen met een beperking dat participeert op negen domeinen

	Lichamelijke beperking				Psychische aandoening			
	2016	2018	2019	2020	2016	2018	2019	2020
Regelmatig gebruik van twee of meer buurtvoorzieningen	66	69	60	56	63		68	62
Dagelijks buitenshuis	82	82	79	77	78	71	80	73
Gebruik van openbaar vervoer	56	53	60	40	72		75	63
Betaald werk	28	29	33	40	20	16	21	20
Vrijwilligerswerk	28	27	27	25	44	42	41	39
Een opleiding/werk gerelateerde cursus		4	6		11	8	9	9
Maandelijks uitgaansgelegenheden bezoeken	36	36	38	29	35		37	25
Maandelijks verenigingsactiviteit doen en/of cursus	47	44	45	46	54		53	51
Maandelijks vrienden ontmoeten	86	80	81	80	69	77	69	65

	Verstandelijke beperking				Algemene bevolking			
	2016	2018	2019	2020	2016	2018	2019	2020
Regelmatig gebruik van twee of meer buurtvoorzieningen	41	46	45	29	74	76	70	61
Dagelijks buitenshuis	44	43	43	24	92	85	91	82
Gebruik van openbaar vervoer	45	50	46	30	63	64	70	54
(On)betaald werk	41	38	37	30	69	76	76	79
Vrijwilligerswerk					36	38	36	31
Een opleiding/werk gerelateerde cursus					13	14	17	11
Maandelijks uitgaansgelegenheden bezoeken	33	37	34	17	44	49	48	40
Maandelijks verenigingsactiviteit doen en/of cursus	68	69	67	42	61	55	61	58
Maandelijks vrienden ontmoeten	66	62	58	57	84	85	84	79
Woont in woonwijk	83	78	82	78				

Inleiding
Samenvatting cijferoverzicht
Actielijnen
1. Vervoer
2. Werk
3. Onderwijs
4. Bouwen, wonen en openbare ruimte
5. Participatie en toegankelijkheid
6. Zorg en ondersteuning
7. Rijk als organisatie
Gemeenten
Bedrijfsleven
Overkoepelende doelen

Percentage mensen met een beperking dat kan participeren naar wens en vermogen

	Lichamelijke beperking				Psychische aandoening				Algemene bevolking			
	2016	2018	2019	2020	2016	2018	2019	2020	2016	2018	2019	2020
Ik heb het gevoel dat ik meetel in de maatschappij			67	58	58	59	58	57			80	78
Mogelijkheid om te leven op de manier zoals ik het wil	68	64	51	70			39	47	79	78	77	76

Percentage mensen met een beperking dat participeert zoals zij willen

	Lichamelijke beperking				Verstandelijk beperking				Zintuiglijke beperking			
	2016	2018	2019	2020	2016	2018	2019	2020	2016	2018	2019	2020
Gaan en staan in de eigen woning	64	63	65	65	78	77	73	76	72	76	80	79
Bezoeken van buren, vrienden en kennissen	47	49	51	51	42	54	44	42	53	58	65	58
Maken van uitstapjes of een (vakantie)reis	28	29	30	29	34	47	38	32	37	44	45	42
Naar werk en/of andere locatie buiten de deur gaan	36	36	37	37	44	59	51	49	45	49	51	49

Percentage mensen met een lichamelijke beperking dat participeert op domeinen die zij zelf belangrijk vinden

	Lichamelijke beperking				Psychische beperking		Algemene bevolking			
	2016	2018	2019	2020	2019	2020	2016	2018	2019	2020
Maandelijks sporten in georganiseerd verband	35	38	40	45	41	47	47	40	44	52
Maandelijks attractie, museum, bioscoop of theater bezoeken	15	15	19	13	19	14	20	24	22	18
Gebruik van openbaar vervoer	75	74	80	58	86	84	79		83	82
Betaald werk verrichten	39	41	55	60	37	38	76		80	86

Auteurs
Ronald Gijsen
Antonia Verweij
Carolien van den Brink

Deze uitgave is tot stand gekomen met medewerking van het Nivel en van andere instanties die cijfers hebben aangeleverd.

Dit is een uitgave van:

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

November 2021

013117

De zorg voor morgen begint vandaag